Należytość pocztowa opłacona gotówką

Cena 25 groszy

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok X | Tarnów, piątek 3 września 1937 r. | Nr. 36

„Syjonizm dąży do stworzenia publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie".
(Bazylea 1897)

Nr. tel. 45 Konto P. K. O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

TREŚĆ:

SZ. BERGMAN

...ובו תנשא מלכותך

Weszliśmy w dni elulowych nastrojów. Wielowiekowa tradycja naszego ghettowego życia uplotła i ustroiła dni te kanwą legend i tajemnego nastroju.

Żydzi gotują się do wielkich dni oczyszczenia i odkupienia.

Ostatnie dni Elul, Slichot, pełne smutku i lęku modlitwy oraz słaby głos szofaru — oto mistyczne preludium do tych wzniosłych i dziwnych dni, które porywają i podporządkowują sobie nawet najbardziej oporne elementy naszego narodu.

„Straszne dni" — ימים נוראים — nazwane zostały te dni i noce, pełne wyczekiwań i lęku; dni i noce, w których dusza żydowska czyni przygotowania do wielkiego obrachunku sumienia, do dnia sądu, który nadchodzi; dni i noce, w których wyrok zapadnie na rok cały, wyrok o śmierci lub życiu...

„Straszne dni", w których do sądu staje nie tylko jednostka ze swymi indywidualnymi grzechami, ale naród cały, narody świata, potężni i słabi, wielcy i mali, silni i słabi. Wszyscy bez wyjątku stają przed sądem i dlatego strasznym jest ten dzień, w którym w księdze zapisany zostaje wyrok i los nieodwołalny...

* * *

Oto kończy się rok stary, nadchodzi nowy. Od czynów w tym roku dokonanych zależeć będzie droga w roku przyszłym, powodzenie i klęski.

W dniu Nowego Roku zdać trzeba rachunek swych czynów. Trzeba być ich świadomym, gotowym do konsekwencji, gotowym do przyjęcia wyroku, od którego nikt się uchylić nie może.

Gotową być musi jednostka, naród i narody świata, bo i nad nimi wydany zostanie sąd. I narodom świata nic ujść nie może bezkarnie i one podlegają kontroli historii i dlatego i one mieć muszą świadomość swych czynów i one wiedzieć muszą, że historia wyda na nie wyrok.

W tej świadomości czynów, kontroli, konieczności ponoszenia konsekwencji za swe czyny, w tej obawie przed złem, które ukarane będzie — leży siła etyczna dnia Nowego Roku.

Przemawia przezeń patos etyki świata, przemawia sumienie i sprawiedliwość świata, przemawia obawa przed potęgą tej niewidomej siły, światem rządzącej i dlatego z drżeniem „głosimy potęgę tego dnia, bo wielkim on i strasznym" (ונתנה תוקף קדושת היום...).

Wielkim i strasznym ten dzień, świętym równocześnie, bo czyni z człowieka człowieka...

W dniu Rosz Haszanah staje do sądu i naród cały, by odpowiadać za wszystko, co uczynił, by błagać o jutro lepsze, piękniejsze, wspanialsze...

Dlatego jest ten dzień najlepszą okazją do retrospekcji, do oceny i zsumowania wszystkiego, co na krótkiej przestrzeni jednego roku znaczyło szlak naszej historii.

I oto staniemy w tym dniu przed sumieniem historii, przed tajną siłą życia i jak ów שליח צבור, wysłany przez gminę, by modlitwie przewodniczyć w te dni straszne — jednym zdaniem wskażemy na tragiczny bilans naszego roku: „Patrz, słuchaj, oto mówi naród Twój:

הנני העני ממעש ונרעש ונפחד מפחד...
באתי לעמוד ולחנן לפניך על עמך ישראל...

Oto jestem ubogi w czyny, wstrząśnięty i ogarnięty strachem — przyszedłem, by stanąć przed Tobą i prosić o los dobry dla Narodu, bo ubodzy jesteśmy, wystraszeni życiem i nędzą, w jaką świat nas pogrążył, przybici uciskiem, w jakim żyjemy, przywaleni nienawiścią, która nas otacza.

Jakiż bilans przedłożyć możemy za rok ubiegły? Chyba bilans miast i miasteczek, zniszczonych pożogą i ręką nienawiści; chyba długie wykazy tych bezimiennych i nazwanych, których życie złożone zostało na ofiarę ciągłości naszej historii...

Jakżeż nikłym okaże się bilans ten wobec olbrzymich zamierzeń i obowiązków, jakie mamy, wobec rodzącego się na nowo życia naszego narodu, wobec tych wielkich przestrzeni pustych bagien i piasków, z których odrodzi się nasze jutro, zaklęte w wizje, walki i nigdy nie gasnącą wiarę ...לשנה הבאה, na drugi rok, jeśli nie w ten. Na drugi, na trzeci rok, może później, ale kiedyś nadejść musi dzień, w którym przedstawić będziemy mogli bilans nie niewolników, ale ludzi wolnych, nie ubogich, ale bogatych, nie słabych, ale potężnych wolnością, duchem i pracą naszą.

I dlatego stojąc w tym dniu przed sumieniem i duszą narodu, stojąc przed sądem naszej historii, stojąc i czekając na ten wyrok מי יחיה ומי ימות, kto żyć będzie, a kto umrze, wierzymy, że my nędzarz narodów, przeznaczeni zostajemy do życia, że nam wyznaczone zostaje miejsce wśród tych, którzy pójść mają naprzód, by żyć, pracować i tworzyć.

Dziś, w Dzień Nowego Roku nie tylko my stajemy do sądu historii. Stają i narody świata, staje każde stworzenie...

Jeśli nie dziś, to jednak nadejść musi dzień, który będzie יום הרת עולם, w którym staną wszyscy przed sądem historii i zapadnie wtedy wyrok, wyrok pisany czynami, wiekami, cierpieniami. Stąd płynie nasza wiara odwieczna. Kto był nędzarzem narodów — najpotężniejszym stać się może, bo „z prochu podnieść można i wśród pierwszych umieścić". Stąd płynie ta wiara nasza, że nadejść musi dzień, w którym „podniesione, odbudowane będzie twe królestwo", narodzie żydowski, dzień, w którym majestat narodu podniesiony będzie do rzędu należnego mu w rodzinie narodów.

I dlatego stojąc u progu Rosz Haszanah, stojąc przed sądem naszej historii, ze spokojem i wiarą patrzymy w przyszłość, w rok przed nami się wyłaniający; z wiarą oczekujemy wyroku, że droga nasza wiedzie ku życiu i że nadchodzi dzień ובו תנשא מלכותך.

Rok po śmierci błp. Icchaka Steigera

Rocznica niech nam będzie przypomnieniem. Nie imienia Jego — ono i tak nie zginie; nie myśli i idei Jego; walczy się o nie i pracuje dla nich; przypomnieniem niech nam będzie siły, z jaką walczyć należy, wytrwania, bez którego żadna praca owoców nie wyda, konsekwencji w postępowaniu, stanowczości w decyzjach i działaniu. Pierwszy rok bez Niego boleśnie wykazał, jak bardzo nam Icchak Steiger brakuje. Brak nam jednak w pierwszym rzędzie nie Steigera, autora artykułów, nie jego pogadanek, nie Steigera polityka. Brak nam najboleśniej Jego osoby, Jego potęgi wiary, Jego niezłomnej mocy.

Bo łatwo dziś o zwątpienie, nierzadkim dziś brak wiary. Bo słychać słowa rezygnacji. Pierwszy etap najtrudniejszy naszej drogi nie powiódł się zbyt szczęśliwie. Dużo w tem było winy cudzej, dużo winy objektywnych warunków i dużo winy własnej. Nie stworzyliśmy siły, któraby mogła narzucać kierunek, nie wybiliśmy naszego piętna. I oto słychać wśród starszych zdania, że „na Weltverbandzie świat nie stoi". Zakradła się niewiara i w szeregi młodzieży. Mówi się o tem, że ogólny syjonizm zostanie „tendencją w syjoniźmie" a nie siłą realną, wpływającą na życie. Sytuacja obecna wpływa przygniatająco.

A my czujemy, że to nie kryzys sprawy, lecz kryzys ludzi, kryzys przewódców, kryzys woli. My wiemy, że Steiger większe trudności pokonał, że z cięższymi problemami się borykał i wychodził z opresji zwycięsko, wiemy, że nie załamałby się i dziś ani na chwilę. Bo pamiętamy, że w sytuacjach cięższych, kiedy to on, który chciał łączyć i jednoczyć spotykał na drodze — rozłamy, kiedy dobra wola i młodzieńczy zapał napotykały po drodze na mury i kiedy inni opuszczali ręce, On miał dla wątpiących słowa wzmocnienia i wiary. Ale słowa nie mogłyby nic zdziałać, gdyby nie wiedziano, że nastąpi bezpośrednio po nich czyn, że strata zostanie wyrównana nowym sukcesem, że po ciosie nastąpi krok naprzód.

I mimo, że Steiger był dobrym mowcą nie mógłby słowami porwać ludzi, gdyby nie wiedziano, że gotów jest słowa swoje poprzeć wysiłkiem, trudem i ofiarą.

Wysiłek, trud, ofiara — to Jego życie. By tak pracować, trzeba było mieć takie niezmożone i niewyczerpalne siły jak On, trzeba było mieć taką żywotność jak On. Nie wiedziano nigdy, kiedy wypoczywa. Z gniazda do gniazda, z konferencji na konferencję, ze zjazdu na kolonię. Spał chyba tylko w pociągu. Nie miał czasu na wypoczynek. Opiekował się każdym gniazdem i każdą plugą hachszary, dbał o szczegóły, ale przy tym nigdy nie tracił z oka całokształtu zadania. W gniazdach dbał o wychowanie kwuc, o charakter skautowy gdudów, ale nie zapominał nigdy o pracy, która była główną treścią Jego życia: o walce o silny i samodzielny ogólny syjonizm. Dbał o silny ruch, chciał by ruch pracował nad wzmocnieniem ogólnego syjonizmu, któryby był nie tendencją, kierunkiem, czy nastawieniem ideowym, ale siłą polityczną, realnym faktorem życiowym.

A w pracy tej nie opuszczał rąk. Miał dość odwagi, by rzucać nowe, niepopularne jeszcze hasła, miał dość siły, by przekonać wpierw ogólnych syjonistów o tym, że nie powinni się wstydzić swej drogi, że nie powinni się bać konsekwentnego postępowania, miał dość wytrwałości, by walczyć o uznanie ogólnego syjonizmu przez wszystkich.

A kiedy zakończył swą pracę w golusie, poszedł do Erec do kibucu, by po dniach ciężkiej pracy fizycznej wieczory poświęcić pracy organizatorskiej. Silny kibuc podstawą do walki o silny ogólny syjonizm w Palestynie — to było jego hasło. Stąd uparta walka o hitjaszwut, o osiedlenie kibubu. Słowo „walka" nie jest tu przesadą; o osiedlenie kibucu nie wystarczyło się starać, trzeba było naprawdę walczyć. Nie było Mu danem widzieć dokończenia tej Swojej pracy. Dopiero dziś, rok po Jego śmierci dano kibucowi „Hanoar Hacijoni" możność osiedlenia się. Walka potoczy się dalej, niemniej ciężka niż dotychczas. O silny ogólny syjonizm w Erec, o silny ruch w golusie.

Ale w tej walce brak nam Jego, brak nam Jego wiary i mocy. Rok już bez Niego idziemy i wiemy, jak to ciężko. Sytuacja chwilowa przytłacza. Słabsi opuszczają ręce; wahający się uważają kryzys ludzi za kryzys sprawy, budzi się gotowość do ustępstw i kompromisów. Niema Steigera, który umiał wzmacniać słowem i czynem.

Wzmocnijmy się wspomnieniem o Jego sile. Uczmy się od Niego walczyć i pracować. Rocznice niech nam będą nie tylko wspomnieniem Jego imienia, aie i szkołą hartu, konsekwencji i siły. **hk.**

Uroczysty raport żałobny

W pierszą rocznicę zgonu błp. Icchaka Steigera urządziło gniazdo tarnowskie Hanoar Hacijoni raport żałobny. W raporcie wziął udział komitet lokalny, patronat gniazda, Bnej Syjon oraz Akiba, z której ramienia wziął udział w raporcie oddział honorowy z sztandarem.

Na postumencie okrytym kirem, umieszczono portret błp. Icchaka Steigera. Z płonących świec utworzono wielki „Magejn Dawid". Przed portretem ustawiono straż honorową. Raport otworzył Ch. Lichtig odczytaniem żałobnego rozkazu Komendy Naczelnej. Kierownik gniazda Nachum Blumenkranz zapalił ustawiony na stosie kamieni „nejr tamid" po czym wygłosił przemówienie o zmarłym kierowniku ruchu Hanoar Hacijoni, o Jego życiu i ofiarnej śmierci. Po odśpiewaniu „Ejl malej rachamim" i po deklamacji zabrał głos członek Komendy Naczelnej Hanoar Hacijoni Leon Ilutowicz, który w przemówieniu hebrajskim i żydowskim nakreślił sylwetkę zmarłego, omówił Jego znaczenie dla ruchu Honoar Hacijoni i ogólnego syjonizmu. Żywym pomnikiem Icchaka Steigera jest kibuc Hanoaru w Kfar Usza, który kontynuuje jego drogę.

Po przemówieniach przedefilowały pochylone sztandary i zwarte szeregi młodzieży w milczącym marszu przed portretem Icchaka Steigera.

Raport zakończono odśpiewaniem Hatikwy.

Jeszcze o „kongresie" Agudy

„Kongres" Agudy w Marienbadzie zajmował się wiele Palestyną. Przebieg jednak obrad i uchwały zdradzają właściwe oblicze Agudy — oblicze, które nie zmieniło się od początku powstania Agudy — jako organizacji powołanej do zwalczania syjonizmu.

Organ syjonistów praskich „Selbstwehr", podaje bardzo trafną ocenę „kongresu" Agudy.

„...Zewnętrzny obraz kongresu — czytamy tam m. i. — robi pewne wrażenie. Mimo że wiemy, iż ci ludzie byli i pozostali dziś w wielkiej mierze tymi, którzy syjonizm, syjonistycznych przywódców, syjonistyczną działalność w Palestynie zwalczają. Wielka część obrad była poświęcona zagadnieniu Palestyny i planowi podziału, który oczywiście agudowcy odrzucają, jak odrzucają całą Palestynę i syjonizm, jeśli nie będą stuprocentowo agudystyczne — jeśli ONI nie obejmą kierownictwa, oni, którzy przez 30 czy 40 lat wśród powodzi protestów i patrzenia z ubocza czekali, aby się syjonizm polityczny Herzla załamał.

Ale patrzcie: oto ponad ich głowami, ponad ich passywnym wyczekiwaniem, na przekór ich woli ta myśl wyzwolenia narodu wydźwigiem własnego wysiłku stała się wielka i potężna, mimo, że oni nie przewodzili tej rzeczy, że nie nawoływali do niej, a tylko ostrzegali. Oto Żydzi budują Erec Izrael systematycznie, powoli, wieś po wsi, miasto po mieście, hebrajski język („łaszon kodesz") stał się żywym językiem mas. I oto stoją nabożni mężowie bezradni, nie wiedząc co począć, aby w obliczu tej sytuacji nie tracić coraz bardziej swej władzy. I dlatego, tylko w tym jednym celu zwołali swój kongres: pragną pokazać swoją rzekomą siłę i obwieścić światu: także my jesteśmy teraz za odzyskaniem Palestyny, ale wyłącznie pod naszym kierownictwem i wyłącznie w takim wypadku, jeśli będzie stuprocentowo agudystyczna.

Jakoż nie będzie stuprocentowo agudystyczną, może nawet nie 30 procentowo, a oni nie będą mieli kierownictwa. I Palestyna będzie mimo to zbudowana i nie stanie temu na przeszkodzie cały zewnętrzny splendor marienbadzkiego kongresu skopiowanego na wzór kongresów syjonistycznych ze sztandarami i emblematami, z odznaką i „gazetą kongresową". Niczego w biegu faktów nie powstrzymają i nie zmienią zbierane kwoty i wysiłki organizacyjne Agudy. Niema wątpliwości: nabożni, czcigodni mężowie są bardzo zatroskani i dość bezradni z powodu zagrożenia ich pozycji już przez samo istnienie silnego jiszuwu w Erec.

Jedynym wyjściem obecnie byłoby: nie protestować więcej przeciw notorycznym faktom, ale współdziałać i to nie na uboczu, ale w jednym szeregu z całym narodem, takim, jakim on jest. Albowiem nowy Syjon nie będzie inny jak demokratyczny i tolerancki, jak państwo Masaryka i Benesza, których tolerancję i demokratyzm agudyści tak pięknie uczcili. Ale czy agudyści są toleranccy i demokratyczni? Wcale nie. Wystarczy zacytować jedno zdanie rzucone na kongresie marienbadzkim, aby się zorientować gdzie jesteśmy: „W Marienbadzie tym razem pobożne żydostwo obwieści całemu światu, że ono jest powołane do przejęcia kierownictwa narodu żydowskiego". Słowo „ono" jest wytłuszczone w stenograficznych sprawozdaniach kongresu. „Ono" i nikt inny — tak to ma znaczyć. Ale nie odważają się już więcej całkiem otwarcie występować przeciw syjonizmowi, którego dynamiczna siła i zwycięzki pochód są zbyt widoczne".

Młodzież agudowska o ile szczerze myśli o pracy chalucowej w Palestynie, prędzej czy później będzie musiała wstąpić na drogę czynu syjonistycznego, odgraniczając się od ziejących jadem nienawiści przeciw syjonizmowi i tętniącemu nowym życiem żydowskim Erec Izrael — politykierów agudowskich.

W obliczu nowych walk
w Palestynie

W Palestynie rozpoczął się drugi akt akcji terorystycznej. Drugi akt — a nie nowa fala. I drugi ten akt nikogo nie zaskoczył. Jasnem jest, że w walce permanentnej nie będą się Arabowie posługiwali wyłącznie dyplomacją, że sięgać będą często do środków innych, silniej przemawiających. A walka stała jest prostą konsekwencją stanowiska obydwu stron. Jeżeli na pytanie o możliwości konferencji okrągłego stołu jedna strona odpowiada: gotowi jesteśmy do zgody, jeśli się wyrzekniecie aspiracji syjonistycznych, jeśli się zrzekniecie aspiracji do życia; jeżeli druga strona mówi: my mimo wszystko chcemy żyć, z większości w kraju nie zrezygnujemy — to wynik jest do przewidzenia.

Jeżeli delegacja arabska w Genewie grozi zatakowaniem Jiszuwu palestyńskiego przez armie sąsiednich krajów arabskich, grozi wyrżnięciem Żydów i „wrzuceniem ich do morza" — to nie ulega wątpliwości, że Arabowie nie zadowolą się w walce swojej mowami.

Niewiadomo tylko jakich środków zechce użyć „strona druga" na poparcie swojej woli życia i tworzenia w Palestynie. Nie ograniczy się do deklaracji i przemówień — to pewne. Wątpliwem jest jednak, czy „hawlaga" będzie nadal odpowiednim środkiem walki, czy w akcie drugim teroru nie trzeba będzie się chwycić innej metody, niż tej, która się w pierwszym akcie okazała tak bardzo słuszną i skuteczną.

Daleko za sobą mamy już ten okres, w którym ruchawki w Palestynie nazywano „pogromami". Nie ma też mowy o tem, by wypadki w Palestynie wywołały panikę w obozie syjonistycznym. Zrozumiano, że obecny okres pracy syjonistycznej stoi pod znakiem krwawych ofiar, jak poprzedni był okresem polityki, jak przed nim były okresy kolonizacji i śmiertelnej walki z malarią, jak na początku był czas pracy narodowo wychowawczej. W historii syjonizmu zapoczątkowano nowy rozdział. Będzie to też musiała zrozumieć organizacja i egzekutywa syjonistyczna i zastować swą pracę i politykę do nowych, zmienionych warunków.

W grę wchodzi także czynnik trzeci: administracja Palestyny — Anglia. Ale nie należy zapominać, że jest to tylko jedna z trzech działających sił i nie należy spodziewać się, że odegra ona — w razie silnej akcji terorystycznej — większą rolę niż w ubiegłym roku. Nie wpłynie na postępowanie administracji zmiana głównodowodzącego sił zbrojnych, jak nie wpłynęła przed kilku laty na politykę emigracyjną zmiana Wysokiego Komisarza. Taktyka władz angielskich nie zależy od wyższych, czy niższych — urzędników.

„Wielkie pociągnięcia polityczne" Anglii również sprawy nie załatwią. Arabowie na podział się nie zgadzają i — reagują bardzo „żywo". Żydzi na obecny plan podziału również się nie zgadzają — a wątpić należy, czy Anglia się zgodzi, czy będzie się mogła zgodzić na zmianę planu na korzyść Żydów. Niema narazie widoku zaprzestania walki, w tej czy innej postaci.

A wobec tego jedno jest pewne. Odpadają wszystkie piękne teorie; odpadają dyskusje w stylu Bubera, czy idziemy do palestyny, do Azji, obarczeni kulturą europejską, czy chcemy być przedstawicielami starej, czy nowej Europy; odpadają plany w rodzaju „irgun meszutaf". Pozostaje jedna droga: budowa silnych i licznych pozycyj w Erec, **tworzenie siły.**

A zasługuje na uwagę nowe zjawisko, które może mieć w przyszłości wielkie znaczenie. Wielkie i ważne wydarzenia następują po sobie coraz szybciej. Życie polityczne staje się co dzień intenzywniejsze. Nieomal bez przerwy dokonują się przemiany o wielkim znaczeniu, nasuwają się problemy tak poważne — że znikają z porządku dziennego wszelkie sprawy drobne, wewnętrzno-organizacyjne. Zmienia się kryterium podchodzenia do spraw syjońskich; możliwe, że zaczyna się zmierzch partyjnictwa. Przekonał nas o tem ostatni rok, nasunął tę myśl XX. Kongres w Zurychu. Gdyby to się miało choćby w części sprawdzić, oznaczałaby ta przemiana pogodny i piękny ustęp w nowym rozdziale historii syjonizmu, który będzie może obfitował w ustępy o krwawej powadze. **ejcz.**

Kierownictwo org. „Hanoar Hacijoni" zawiadamia, iż dochód ze zbiórki ulicznej odbytej dnia 31 sierpnia br. wynosił zł 147,07 — Czysty dochód w kwocie zł 140.— przeznaczono na cele obozów letnich.

Życzenia Noworoczne

כתיבה וחתימה טובה

życzy

społeczeństwu żydowskiemu
w Tarnowie

Gmina Wyznaniowa Żydowska w Tarnowie

Wszystkim współpracownikom, abonentom, czytelnikom i towarzyszom składamy serdeczne życzenia noworoczne.

Redakcja i administracja

Wszystkim Towarzyszom i Sympatykom składa serdeczne życzenia noworoczne.
Komitet lokalny org. syjon. w Tarnowie

Ktiwa w'chatima towa życzą wszystkim towarzyszom, krewnym i przyjaciołom
J. Neigerowie, Haifa

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i towarzyszom zasyła z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia **Dr Samuel Spann** z żoną, Haifa

Wszystkim, krewnym, towarzyszom i przyjaciołom przesyłamy życzenia szczęśliwego Nowego Roku.
Dr M. Menderer z żoną

Towarzyszom i przyjaciołom składają życzenia noworoczne **Dr A. Chomet** z żoną

Z okazji Nowego Roku składamy wszystkim towarzyszom, krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia **Dr Wolf Schenkel** z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składamy naszym towarzyszom, krewnym i znajomym
Dr S. Goldberg z żoną

Towarzyszom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Dr H. Grünberg z żoną

Towarzyszom i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia noworoczne. **Dr Wolfowie Mandlowie**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłam serdeczne życzenia noworoczne. **Dr Anzelm Basler**

Z okazji Nowego Roku składamy krewnym i znajomym serdeczne życzenia.
Dyr. dr M. Rosenbusch z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłamy wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym
Dr Szymon Bloch z żoną

Krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne.
Dr Marcin Bloch z żoną

Wszystkim krewnym i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne
Drowie Leiblowie

Krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne.
Inż. M. Leuchter z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłają swym znajomym i krewnym **Dr W. Muskatenblit** z żoną

Krewnym, znajomym i towarzyszom przesyłamy życzenia noworoczne. **Dr Ignacy Fisch** z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Dr Chaim Weiss z żoną

Krewnym, towarzyszom i przyjaciołom życzą ktiwa w'chatima towa **Wolf Götzler** z żoną

Z okazji Nowego Roku życzą wszystkim przyjaciołom, towarzyszom i znajomym ktiwa w'chatima towa **Chiel Kurz** z żoną

Towarzyszom, krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Abraham Spielman z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składamy naszym towarzyszom i przyjaciołom.
Józefowie Heumanowie

Z okazji Nowego Roku składamy wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia. **Dyr. Leopoldowie Schinaglowie**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia nyworoczne. **Dyr. Kofler** z żoną

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim krewnym i znajomym
Izak Schönwetter z żoną

Towarzyszom, krewnym i przyjaciołom życzymy ktiwa w'chatima towa. **S. Weintraub** z żoną

Krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Lekarz dentysta Jakób Wandstein z żoną

Towarzyszom, przyjaciołom i krewnym przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne.
Dr Bezalel Speiser

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składają tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Edwardowie Schwagerowie

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim krewnym i przyjaciołom.
Dr Emil Fenichel z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składamy tą drogą wszystkim naszym krewnym i przyjaciołom.
Dr S. Goldman z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składają swym krewnym i znajomym **Dr J. Dresnerowie**

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składają z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia noworoczne **Dyrektorowie Lieblichowie**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym zasyła serdeczne życzenia noworoczne **Dr Leon Maschler**

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia noworoczne swym krewnym i znajomym
Dr Adolfowie Katzowie

Wszystkim krewnym i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne
Dr Bernardowie Czechowie

Serdeczne życzenia noworoczne składają swym znajomym i towarzyszom
Mgr Henrykowie Spielmanowie

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia noworoczne swym krewnym i znajomym
Dr Seidenwerg z żoną

Dużo szczęścia życzą z okazji Nowego Roku krewnym i przyjaciołom **Salomon Wurzel** z żoną

Towarzyszom i znajomym składamy życzenia z okazji Nowego Roku. **Henryk Katz** z żoną

Z okazji Nowego Roku przesyłają swym krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia.
Pinkas Trynczer z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłamy naszym krewnym i znajomym. **Izrael Hönig** z żoną

Krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Izak Kirschenbaum z żoną

Wszystkim krewnym i znajomym przesyłamy życzenia noworoczne. **Chune Fessel** z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składają swym krewnym i znajomym **Mgr J. Taubelesowie**

Serdeczne życzenia noworoczne składają swym krewnym i przyjaciołom **Dr Dawid Lantner** z żoną

Ktiwa w'chatima towa życzą wszystkim swym krewnym, towarzyszom i znajomym
Rabin dr Mojżesz Weissman z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku. **Hermanowie Fluhrowie**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składają serdeczne życzenia noworoczne
Józef Maschler z żoną

Serdeczne „leszana towa" przesyłają towarzyszom, krewnym i przyjaciołom
Henrykowie Holländrowie

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłają tą drogą serdeczne życzenia noworoczne
Izakowie Engelbergowie

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i towarzyszom składam z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia. **Zygmunt Fenichel**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym zasyła serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Dr Dawid Bienenstock z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składam wszystkim krewnym i znajomym. **Dr Artur Hulles**

Z okazji Nowego Roku przesyłają wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia **Romanowie Jortnerowie**

Przyjaciołom, krewnym i znajomym przesyłam serdeczne życzenia noworoczne.
Dr Wilhelm Holländer

Serdeczne życzenia noworoczne składamy tą drogą wszystkim naszym krewnym i znajomym.
Dr Samuelowie Rottenbergowie

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składamy tą drogą naszym krewnym i znajomym.
Gerszon Chajkin z żoną

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Majer Rosenbaum z żoną

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
M. Weissberg z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłają tą drogą serdeczne życzenia noworoczne
Henrykowie Fluhrowie

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Józef Weissberg

Przyjaciołom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Dyr. Izydor Eisen z żoną

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Wilhelm Rubin z żoną

Klientom, krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Maks i Samuel Dintenfass

Szczęśliwego Nowego Roku życzą krewnym, towarzyszom i znajomym **Ch. Sz. Korn** z żoną

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składam tą drogą wszystkim krewnym i znajomym.
Fischel Wolf

Klientom, krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Heinberg i Reich

Dużo szczęścia życzą z okazji Nowego Roku krewnym i przyjaciołom **Juda Freireich** z żoną

Szanownym klientom, krewnym i znajomym przesyłają serdeczne życzenia noworoczne
Menasche Wachtel z żoną

Towarzyszom, przyjaciołom i krewnym życzymy ktiwa w'chatima towa. **Możesz Silberstein** z żoną

Towarzyszom, ogólno-syjonistom, organizacji młodzieży i kibucowi w Kfar Usza składa serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Wolf Rappaport**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składają tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Mozes Spira z żoną

Wszystkim krewnym i znajomym składam serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Mozes Bornstein

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim krewnym i przyjaciołom.
S. Kellera synowie

Serdeczne życzenia noworoczne składają swym krewnym i znajomym **Bracia Blond**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym zasyła serdeczne życzenia noworoczne **Samuel Engländer**

Z okazji Nowego Roku życzą swoim krewnym, towarzyszom i znajomym „ktiwa w'chatima towa"
S. Blond z żoną

Krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Bracia Perlberger

Serdeczne życzenia noworoczne składają swym krewnym i znajomym **Jakub Haber** z żoną

Szczęśliwego Nowego Roku życzy wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym
Aleksander Haber

Towarzyszom, krewnym i znajomym składam tą drogą serdeczne życzenia noworoczne.
Nachum Weg

Z okazji Nowego Roku składa swym krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia noworoczne **Mojżesz Schamrot** z żoną

Klientom, krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Salomonowie Schwimmerowie

Przyjaciołom krewnym i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne
Abraham Schwimmer z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składamy tą drogą wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym.
Feiwel Schwimmer z żoną

Krewnym i znajomym życzymy szczęśliwego Nowego Roku **Eliasz Gewürz** z żoną

Z okazji Nowego Roku przesyłają wszystkim krewnym i znajomym serdeczne życzenia noworoczne
Herman Postrong z żoną

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składa krewnym i znajomym **Abraham Fortgang**

לכל ידידי בכלל ואנ"ש המזרחים בפרט, ברכת הרמת קרן האומה ובנין המולדת על תלה.
ער"ה תרצ"ח **אברי"ך — תל אביב**

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Abraham Grünspan z żoną

„Ktiwa w'chatima towa" życzą swym krewnym i znajomym **Abrahamowie Reichowie**

Z okazji Nowego Roku przesyłamy tą drogą krewnym i znajomym pozdrowienia noworoczne.
Kalmanowie Hermelowie

Krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne.
Chaim Landau z żoną

Wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne. **Lionowie**

Wszystkim towarzyszom, krewnym i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne.
Hirsch Gersten z żoną

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Józef Izraelowicz z żoną

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia wszystkim krewnym, znajomym i klientom
I. Schmidtowie, handel papieru

Klientom, krewnym i przyjaciołom składamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne.
Hirsch Eder z żoną

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku przesyłamy tą drogą wszystkim naszym krewnym i znajomym. **Mgr Römer** z żoną

Z okazji „Rosz Haszana" składamy krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia.
Izak Roskes z żoną

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia naszym krewnym i przyjaciołom. **S. Keller**

Wszystkim krewnym, towarzyszom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Aron Taub z żoną

Z okazji Nowego Roku zasyłamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym i znajomym.
Józef Müller z żoną

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składają tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Abraham Geller z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składamy wszystkim towarzyszom, kolegom i krewnym.
Józef Fast z żoną

Wszystkim krewnym, kolegom i znajomym życzy szczęśliwego Nowego Roku **Szymon Reich**

Krewnym, przyjaciołom i klientom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Wild i Strauss, skład futer

Wszystkim kolegom, znajomym i towarzyszom składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Dent. Korniłowie

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składają serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Zygmuntowie Müllerowie

Z okazji Nowego Roku życzą wszystkim krewnym i znajomym ktiwa w'chatima towa
Józef Ketz z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składamy naszym krewnym i znajomym. **Artur Dumler** z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Chanine Braun z żoną

Z okazji Nowego Roku zasyłamy naszym krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia.
Samuel Braun z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składamy naszym krewnym i znajomym.
Majer Holländer z żoną

Z okazji Nowego Roku składamy wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia. **Lazar Selinger** z żoną

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Rubin Wachsman z żoną

Krewnym, przyjaciołom i znajomym życzymy szczęśliwego Nowego Roku.
Juliusz Steigler z żoną

Przyjaciołom, krewnym i kolegom składają serdeczne życzenia noworoczne
Dent. Markusowie Messingerowie

Serdeczne życzenia składają wszystkim swym krewnym i znajomym z okazji Nowego Roku
Maurycy Mittler z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i towarzyszom przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne.
Aron Reinhold z żoną

Krewnym, znajomym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Leon Lieberman z żoną

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym. **Eliasz Fluhr** z żoną

Z okazji Nowego Roku składa serdeczne życzenia wszystkim krewnym i znajomym.
Grünhutowa

Serdeczne życzenia składamy z okazji Nowego Roku wszystkim naszym krewnym i przyjaciołom.
Szymon i Dawid Seiden

Z okazji Nowego Roku życzę mojej klienteli i znajomym „ktiwa w'chatima towa".
J. Sternlicht, skład obuwia

Z okazji Nowego Roku przesyłają serdeczne życzenia wszystkim swym krewnym, przyjaciołom i znajomym **Arnold Feld** z żoną

Firma **Maurycy Katz**, skład cerat, linoleum i dywanów przy **ul. Krakowskiej 9**, przesyła serdeczne życzenia noworoczne wszystkim swym klientom.

Krewnym, znajomym i klientom przesyłają serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Lissowie, Nowy Świat

Krewnym, kolegom i znajomym składam serdeczne życzenia noworoczne. **Eliasz Goldfarb**

Swym krewnym i przyjaciołom składają serdeczne życzenia noworoczne **Herman Kirsch** z żoną

Krewnym, kolegom i znajomym składam serdeczne życzenia noworoczne. **Juda Fisch**

Serdeczne życzenia składamy wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym z okazji Nowego Roku. **Herman Wasserman** z żoną

Z okazji Rosz Haszana składamy krewnym i znajomym serdeczne życzenia ktiwa w'chatima towa.
H. Ladnerowie

Wszystkim krewnym i znajomym składamy tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
J. Feigenbaum z żoną

Z okazji Nowego Roku przesyłamy naszym krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia.
Gelbowie i Grabschrift

Serdeczne życzenia noworoczne przesyła swym krewnym, przyjaciołom i znajomym
Naftali Grünspan

Z okazji Rosz Haszana składamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym. **Izak Kohs** z żoną

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia swym krewnym i znajomym
Oskarowie Weinriebowie

Z okazji Nowego Roku składają życzenia noworoczne swym krewnym, przyjaciołom i znajomym
Eisig Koss z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składa swym krewnym i znajomym **Mendel Potaschmacher**

Z okazji Nowego Roku składa serdeczne życzenia swym krewnym i znajomym
Firma J. i Ch. Klapholz

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne
Wilhelmowie Gutwirthowie

Komitetowi lokalnemu organizacji syjonistycznej, oraz krewnym i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne **Hela i Natan Sturm**

Naszym gościom, krewnym i przyjaciołom składamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne.
Hotel i restauracja „City", Majer Weiss

Odbiorcom, krewnym i znajomym składam tą drogą serdeczne życzenia noworoczne.
F. Katznerowa

Z okazji Rosz Haszana składamy naszym krewnym i znajomym życzenia ktiwa w'chatima towa.
J. Geldzälerowie

Serdeczne życzenia noworoczne składa wszystkim krewnym i znajomym **Kornmehlowa**

Patronatowi naszej plugi składamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne.
Pluga Hanoar Hacijoni w Tarnowie

Szanownym klientom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne
Ch. Bronstein z żoną
„Fotografika", Krakowska 4

Klientom, krewnym i przyjaciołom składamy życzenia noworoczne. **Anzelm Feuer** z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne
Wilhelmowie Lichtblauowie

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia noworoczne wszystkim swym krewnym i znajomym **Natan Mellinger** z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne przesyła wszystkim klientom, krewnym i znajomym
Aron Weinrieb, skład sukna, Wałowa 19

Wszystkim krewnym i znajomym życzymy L'szana Towa Tikatejwu.
Samuel Abramowicz z żoną

Klientom, krewnym i przyjaciołom życzą dużo szczęścia z okazji Nowego Roku
Izrael Berkelhammer i Synowie, Wałowa 4

Wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Maurycy Gruschow z żoną

Z okazji Nowego Roku przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia naszym krewnym i znajomym
A. Sattlerowie

Wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
E. Grünspanowie

Krewnym, kolegom i znajomym składam serdeczne życzenia noworoczne. **S. Siegfried**

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim naszym przyjaciołom i znajomym.
Wojciechowie Reichowie

Z okazji Nowego Roku przesyła swym krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia **Samuel Zins**

Wszystkim naszym krewnym i znajomym życzymy dużo szczęścia z okazji Nowego Roku.
Hugo Spiller z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Herman Berner z żoną

Swym krewnym i przyjaciołom składają serdeczne życzenia noworoczne **Ozjasz Haut** z żoną

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składają swym krewnym, znajomym i przyjaciołom
Eliasz Steuer z żoną

Z okazji Nowego Roku przesyłają wszystkim swym krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia. **Samuelowie Gelernterowie**

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku przesyłają swym klientom, krewnym i przyjaciołom
Salomon Grün z żoną

Krewnym, znajomym i przyjaciołom przesyłają z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia
Szaja Goldfinger z żoną

Krewnym, kolegom i znajomym składam tą drogą najserdeczniejsze życzenia noworoczne.
Hermanowie Gutterowie

Krewnym, przyjaciołom i znajomym składają serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Chaskel Blauner z żoną

Krewnym, towarzyszom, znajomym i klientom przesyłają tą drogą serdeczne życzenia noworoczne
Gabrielowie Osterwellowie
(Firma Damm)

Wszystkim klientom, przyjaciołom i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne
Ch Albanowie, Targowa 4

Klientom, krewnym i przyjaciołom przesyła serdeczne życzenia noworoczne
Mojżesz Seiden, krawiec męski, Wałowa 9

Klientom, krewnym i znajomym życzę z okazji Nowego Roku dużo dobrego.
Izrael Osterweil, krawiec męski, Brodzińskiego

Wszystkim klientom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Rosz Haszana.
Ch. Wilfowie
Wytwórnia soków i przetworów owocowych
Tarnów, pl. Wolności 13

Wszystkim klientom składa serdeczne życzenia noworoczne **Firma „Porcelana"**, Krakowska 2

Szanownym naszym odbiorcom dziękujemy za dotychczasowe zaufanie i składamy im serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Fabryka perfum i artykułów kosmetycznych „ELDORADO" Tarnów, ul. Targowa 3

Klientom, krewnym i znajomym składam serdeczne życzenia noworoczne.
S. Thum („Tumafot")
Skład przyborów fotograficznych, Krakowska 11

Wilhelm Gruschow, skład aparatów radiowych przy ul. Krakowskiej 2 — przesyła serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku swym klientom, kolegom i przyjaciołom.

Brednie „Głosu Ziemi Tarnowskiej"

„Głos Ziemi Tarnowskiej" jest półoficjalnym organem Klubu Pracy Gospodarczej na Radzie miejskiej" „zaprzyjaźnionego" z klubem radnych żydowskich. Oba te kluby stanowią dzisiejszą większość na Radzie miejskiej — oba są podporą „filosemickiego" prezydenta miasta, p. dra Brodzińskiego, który ogłoszeniami miejskimi podtrzymuje suchotniczy żywot gazetki, redagowanej przez komitet wydawniczy, w skład którego wchodzą podobno radni miejscy z Klubu Pracy Gospodarczej.

Ostatni numer „Głosu Ziemi Tarnowskiej" z 29 sierpnia b. r. poświęcony jest Żydom. Roi się w tym numerze od bzdurstw, idiotyzmów i ordynarnych napaści na Żydów — oczywiście pod płaszczykiem napaści na „żydo-komunę" — a to wszystko w związku ze strajkiem robotniczym, przeprowadzonym w Tarnowie przez P. P. S. i Bund w dniu 24 sierpnia b. r.

Nie chcemy wdawać się w polemikę z „żurnalitykami" z „Głosu Ziemi Tarnowskiej", którzy w sposób nieuczciwy przekręcają fakty — bo zapewne byli poinformowani o tym, że w dniu 24 sierpnia kawiarnia p. Skolimowskiego okupowaną była przez strajkujących robotników wiejskich, że w strajku brali udział robotnicy zorganizowani w P. P. S. i Bundzie. Śmiesznym chyba jest przyczepić ostatnie wydarzenia strajkowe Żydom, czy też urojonej w zendeczonych mózgownicach członków komitetu redakcyjnego „Głosu Ziemi Tarnowskiej" — „żydo komunie". Prowincjonalna ignorancja, czy koltuństwo?

Nie posądzamy o to panów profesorów z komitetu redakcyjnego „Głosu Ziemi Tarnowskiej".

Poprostu wygadali się. Odkryli przyłbicę. Chlusnęli pomyjami za wszystkie czasy. By zaś nie było wątpliwości, kogo reprezentuje „Głos Ziemi Tarnowskiej" utrzymujący się głównie z pieniędzy podatnika żydowskiego, bo miasto płaci suto za anonsy względnie za przedruk obwieszczeń miejskich — redaktorzy umieścili w ostatnim numerze żydożerczym na widocznym miejscu anons następującej treści:

„Czytaj! Popieraj! Prenumeruj!
„HASŁO"
organ walki z żydami, walczące od lat 12-tu z hydrą żydowską. Najstarsze pismo antyżydowskie pod redakcją Józefa Kowalskiego itd.".

Radnym żydowskim idącym na Radzie miejskiej ręka w rękę z redaktorami „Głosu Ziemi Tarnowskiej" polecamy numer 28 tegoż pisma z 29 sierpnia 1937, jako lekturę uświadamiającą.

Zadziwiająca jednak w całej tej sprawie jest rzecz inna. W tym samym numerze 28 „Głosu Ziemi Tarnowskiej" obok anonsu „Hasła", „organu walki z hydrą żydowską" — są ogłoszenia Żydów — zapewne suto opłacone. Administracja „Głosu Ziemi Tarnowskiej" jest widocznie zdania, że „pecunia non olet" — można pluć i szczuć na Żydów i brać od nich pieniądze za ogłoszenia, bo w ten sposób walczy się z „hydrą żydowską".

Prawdziwie po aryjsku wedle recepty oenerowskiej. x.

Nie wolno zatrudniać pracowników stale na próbę

Sąd Najwyższy ogłosił orzeczenie w sprawie omijania przez pracodawców zakazu stałego zatrudniania pracowników pod pozorem pracy „na próbę". Jak wiadomo pracowników umysłowych wolno angażować na próbę tylko na okres 3 miesięcy, po których praca zamienia się automatycznie na stałą. W konkretnym wypadku pracodawca po jednym miesiącu próby, zaangażował pracownika na dalsze 6 miesięcy próbnych. Sąd Najwyższy uznał, że druga umowa miała charakter próbny tylko przez okres 2-miesięczny, po których już do końca okresu zatrudnienia miała charakter umowy na czas określony ze skutkami zwykłego wypowiedzenia,

לכל אלו אשר שלחו לי ברכות מזל טוב לרגלי נשואי
בתנו פלה את מר דר׳ נתן טריבפדר מסטניסלבוב, מביעים
תודה רבה שלמה קלר ורעיתו

PODZIĘKOWANIE

Wszystkim Szan. Paniom, które współpracowały przy naszej zbiórce, wyrażamy tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie

Kierownictwo „Hanoar Hacijoni" w Tarnowie

Wiceprezes Jointu dr Kahn w Tarnowie

We wtorek dnia 31 sierpnia b. r. bawił w Tarnowie w przejeździe do Lwowa wiceprezes Jointu w Ameryce dyr. Kahn w Towarzystwie dyrektora Jointu w Warszawie p. Neustadta i dra Lesera dyr. Centosu.

Goście zwiedzili warsztaty chałupnicze konfekcji męskiej i damskiej, szkołę zawodową żeńską, oraz szkołę „Safa Berura" — poczym o godz. 11 przedpołudniem odbyła się w sali Żyd. Gminy Wyznaniowej pod przewodnictwem wiceprezesa zarządu p. Wolfa Götzlera konferencja, w której prócz powyższych gości wzięli udział przedstawiciele gminy żydowskiej oraz całego szeregu instytucyj gospodarczych i społecznych. Po zagajeniu konferencji przez wiceprezesa Wolfa Götzlera, który nakreślił obraz życia żydowskiego w Tarnowie, przemówili jeszcze pp. Dawid Batist, Eliasz Gewürz, dr Schenkel, dr Mandel, Józef Heuman, dyr. Schönwetter, Henryk Fluhr i Maurycy Hutter — informując dyrektorów Jointu o sytuacji gospodarczej ludności żydowskiej w Tarnowie — w szczególności licznych rzesz chałupnictwa drobnego, kupiectwa i rękodzielnictwa żydowskiego — przy czym wyczerpująco przedstawioną została sytuacja instytucyj humanitarnych, zakładów wychowawczych i kredytowych, które wobec zwiększających się z dnia na dzień zadań skazane są na pomoc Jointu.

W końcu przemówił dyr. Kahn, wyrażając zadowolenie z pracy samopomocowo-społecznej żydostwa tarnowskiego. W godzinach popołudniowych goście wyjechali do Przemyśla.

Z życia młodzieży

W sobotę 29 sierpnia odbyło się w lokalu „Akiby", Nowy Świat zebranie konstytuujące patronatu. W zebraniu uczestniczył tow. dr Spann z Palestyny.

Po zagajeniu przewodniczącego dnia tow. dra Goldberga wygłosił referat programowy tow Baier z sekretarjatu naczelnego Akiby. Po referacie wywiązała się ożywiona dyskusja, w której udział brali: tow. dr Spann, dr Goldberg, Fluhr Henryk i inni. W końcu wybrano komitet przygotowawczy, złożony z tow. dra Menderera, dra Schenkla, dra Goldberga, dra Jekla, Henryka Fluhra, Zygmunta Fenichla, Izraela Reicha, Samuela Rapaporta, B. Spenadla, J. Korniły, Seinwella Falleka i p. Götzowej. Komitet ma się zająć przygotowaniem i przeprowadzeniem akcji porozumiewawczej z Hanoar Hacijoni. Ukonstytuowanie się komitetu nasiąpi w najbliższych dniach.

Przebieg postu w dniu 22 Elul (5697)

Niedziela 29 sierpnia br. minęła w ulicy żydowskiej pod znakiem postu żydostwa. We wszystkich bóżnicach odbywały się modlitwy na intencję zaprzestania prześladowań Żydów w niektórych krajach.

Nie mogący pościć składali w bóżnicach datki pieniężne na cele filantropijne.

Szczególnie tłumnie odwiedzany był w dniu postu cmentarz żydowski. Dzień postu był też dniem skupienia całego żydostwa wystawionego na ciężkie próby i zmagania. Tylko nadzieja i wiara w rychłą odbudowę państwa żydowskiego w Erec Israel dodaje mocy i siły nękanym masom żydowskim do wytrwania i do dalszej walki w najcięższych warunkach bytowania golusowego.

Podatki we wrześniu

We wrześniu przypadają następujące terminy płatności podatków:

5-go płatny jest podatek od energii elektrycznej pobranej w ciągu drugiej połowy sierpnia br., 7-go płatny jest podatek dochodowy potrącony pracownikom od uposażeń służbowych, emerytur, rent i wynagrodzeń za najemną pracę wypłaconych do końca sierpnia br., 7-go płatny jest podatek specjalny od wynagrodzeń z funduszów publicznych wypłaconych w sierpniu br., 15-go płatna jest II rata zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu za 1937, 20-go płatny jest podatek od elektryczności zużytej w ciągu pierwszych 15 dni września, 25 go płatna jest zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu w wysokości podatku przypadającego od obrotu osiągniętego w sierpniu br. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. i przemysłowe I do V kat. prowadzące księgi handlowe. Do 30-go płatny jest podatek od kapitałów i rent przypadających od świadczeń umówionych w kontraktach o wydobywaniu ciał kopalnianych z cudzego gruntu.

TELEFON redakcji i administracji TYGODNIKA ŻYDOWSKIEGO 45

Błp. OSER KÖNIG

W Tarnowie zmarł onegdaj w 80 roku życia błp. Oser König, nauczyciel języka hebrajskiego. Przez 60 lat pełnił Zmarły obowiązki nauczycielskie najpierw w szkole żydowskiej w Brodach, a od roku 1916 w Tarnowie i Swoimi niepospolitymi zdolnościami, Swoim rozległym wykształceniem judaistycznym, Swoim entuzjastycznym rozmiłowaniem w literaturze hebrajskiej potrafił wpajać licznym rzeszom Swych uczniów takie zamiłowanie do studium języka hebrajskiego, które nadawało kierunek całemu ich życiu. Z wielkim zainteresowaniem śledził dzieło odbudowy Palestyny i cieszył się serdecznie każdym sukcesem w tej dziedzinie.

Cześć pamięci szlachetnego Żyda i nauczyciela!

Tow. drowi Königowi z powodu zgonu Jego błp. Ojca wyraża szczere współczucie

Komitet Lokalny org. syjonistycznej w Tarnowie

Szczere współczucie wyraża WP. drowi Königowi zpowodu zgonu Jego błp. Ojca

Izak Engelberg

Naszej członkini zarządu p. Karolinie Kleinowej z powodu zgonu błp. Męża Chaima Kleina wyraża gorące współczucie

Org. Kobiet Żyd. „Wizo"

Członkini zarządu WP. Karolinie Klein z powodu zgonu błp. Męża wyraża głębokie współczucie

Zarząd Stow. Opieka nad biedną żyd. młodzieżą szkolną w Tarnowie

Członkowi WP. **Samuelowi Kleinowi** z powodu śmierci błp. Ojca wyraża głębokie współczucie i równocześnie za hojny dar złożony na cele Stow. składa podziękowanie.

Stow. Opieka nad biedną żyd. młodzieżą szkolną w Tarnowie

Szczere współczucie wyraża WP. Samuelowi Kleinowi zpowodu zgonu Jego błp. Ojca

Izak Engelberg

P. Mendlowi Wolkowi z powodu śmierci Jego błp. Brata zasyłają wyrazy głębokiego współczucia

Kuśnierze firmy Ketz

Ze Stowarzyszenia Kupców i przemysłowców

W niedzielę 29 sierpnia br. odbyła się w nowym lokalu Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców w Tarnowie przy ul. Goldhamera 5 uroczystość tegoż otwarcia przy udziale licznych rzesz zgromadzonego kupiectwa, delegatów Związku Stowarzyszeń Kupieckich w Krakowie w osobach pp. prezesa krakowskiego Stowarzyszenia Kupców S. Schächtera i radcy Fromowicza oraz delegatów miejscowych instytucji społecznych i zawodowych.

Uroczystość po przywitaniu delegatów, zagaił senior tut. kupiectwa zasłużony długoletni jego orędownik prezes p. Józef Heuman, po czym przemawiali delegaci pp. prezes S. Schechter, radca Fromowicz, imieniem szkół Safa Berura dr W. Schenkel. Organizację syjonistyczną reprezentował dr Seidenwerg. Wszyscy mowcy w swych pięknych i treściwych przemówieniach wskazywali na konieczność intensywnego zwarcia szeregów kupieckich w ramach organizacyjnych i na nieodpartą potrzebę zorganizowania się całego tarnowskiego kupiectwa w sekcje branżowe celem skuteczniejszej obrony interesów kupiectwa. Mowcy życzyli Stowarzyszeniu dużo hartu i wytrwałości na trudnym posterunku zawodowym w realizowaniu wziętej na siebie misji społeczno-zawodowej, która może wydać tylko pełny plon przy wszechstronnym poparciu i współdziałaniu wszystkich tutejszych sfer kupiecko-przemysłowych.

Ze sportu

Zmiana systemu mistrzostw piłkarskich

W najbliższą niedzielę rozpoczyna się w Podokręgu Tarnowskim runda jesienna mistrzostw piłki nożnej w klasie A i B na okres 1937/38.

Mistrzostwa kl. A zostaną obecnie rozegrane nowym systemem. Wszystkie kluby podzielone zostały na 2 grupy.

Do 1-szej należą: Metal, Mościce, Samson, Jutrzenka, Wisłoka (Dębica), Strzelecki K. S. i Makkabi (Mielec) oraz rezerwa Tarnovii.

Do 2-giej: Sandecja i Strzelecki (Nowy Sącz), Czarni i Makkabi (Jasło) oraz Karpatia (Glinik Mariampolski).

Mistrzowie grup rozegrają ze sobą 2 spotkania o tytuł mistrza Podokręgu, a kluby na ostatnich miejscach staną do dwóch rozgrywek o spadek do klasy niższej.

Reforma rozgrywek jest dla klubów tutejszych dogodną nowością tak ze względów sportowych jak i finansowych.

Wielki sukces Schiffa

W Warszawie zakończył się ostatnio dwutygodniowy obóz kondycyjny dla młodych tenisistów, urządzony przez Polski Związek Lawn-Tenisowy.

Na zakończenie odbył się turniej z udziałem wszystkich uczestników obozu w liczbie 16-tu z całej Polski.

Zaszczytny tytuł mistrzowski przypadł w udziale Schiffowi (Samson Tarnów), który we finale pokonał Olejniszyna.
Ge-Be

Urlopy w przemyśle i handlu

Wedle ustawy z r. 1922 prawo do urlopu w każdym roku kalendarzowym przysługuje pracownikom zatrudnionym na mocy umowy w przemyśle, handlu i biurowości oraz innych zakładach pracy, choćby na zysk nieobliczonych, a zatrudniające pokrewne kategorie pracowników najemnych. Jest bez znaczenia, czy te zakłady pracy są własnością prywatną czy państwową, czy organów samorządowych.

Od tej zasady istnieje wyjątek o tyle, że nie mają prawa dp urlopu w myśl wspomnianej ustawy z roku 1922:

a) pracownicy przedsiębiorstw sezonowych, w których praca trwa krócej niż 10 miesięcy w roku,

b) pracownicy w zakładach przemysłowych rzemieślniczych, zatrudniających czterech lub mniej pracowników.

Okres corocznego urlopu, wedle wymienionej ustawy z r. 1922, jest następujący:

1) Pracownicy młodociani, poniżej lat 18, jak też terminatorzy i uczniowie i to te dwie grupy pracowników, także w zakładach przemysłowych, zatrudniających czterech lub mniej praowników — 14 dni urlopu.

2) Pracowuicy, pracujący umysłowo, zatrudnieni w handlu, przemyśle i biurowości po półrocznej a nie sięgającej roku pracy — 2 tygodnie urlopu.

3) pracownicy, pracujący umysłowo, zatrudnieni w handlu, przemyśle i biurowości, po rocznej pracy — 1 miesiąc urlopu.

4) inni pracownicy, nie wymienieni pod 1—3, a będący pracownikami w rozumieniu jak wskazano wyżej, tj. w przemyśle, górnictwie, handlu i t. d. — po rocznej, a nie sięgającej 3 lat pracy — 8 dni urlopu.

5) inni pracownicy, nie wymienieni pod 1—4 a będący pracownikami w rozumieniu jak wskazano wyżej, tj w przemyśle, górnictwie i handlu i t. d. po trzechletniej pracy — 15 dni urlopu.

Przez okres pracy, uzasadniający prawo do urlopu, należy uważać, wedle art. 3 ustawy z roku 1922, okres pracy nieprzerwanej i to w danem przedsiębiorstwie. Jeżeli zatem pracownik przeszedł do innego przedsiębiorstwa, okres pracy, uprawniający do urlopu, liczy się na nowo.

Wyjątki od zasady nieprzerwalności pracy w danem przedsiębiorstwie są następujące: nie uważa się za przerwę pozbawiającą lub ograniczającą prawa pracownika do urlopu: nieczynności w zakładzie pracy, wskutek choroby, nieszczęśliwego wypadku lub powołania pracownika do ćwiczeń wojskowych.

Przez dni urlopowe należy rozumieć kolejno po sobie następujące dni kalendarzowe, poczynając od ostatniego dnia pracy.

Wykaz puszek ściennych

R. Gelbowa 2.90, Ignacy Fleischer 2.61, Wolf Kohana 2.60, Mondschein 2.27, Katz i Fleischler 2.—, Herman Fluhr 1.89, Kornmehl i Fessel 1.65, Klub Muza 1.21, Inż. L. Plachte 1.21, Leon Fleischer 1.20, Feuerlicht 1.20, Menasche Wachtel 1.02. **Po 1 zł:** Anisfeld, Inż. Reich, dyr. Lieblich, Abraham Apfelbaum, M. Katz, Róża Römer, dr Grünberg, Laura Keller, Ascher Osterweil, J Koch 0.80, E. Silberman 0.80, Edelsteinowa 0.78, Maurycy Abend 0.75, Zygmunt Müller 0.70, Wilhelm Schmierer 0.67, dr Chomet 0.64, dr Traumowa 0.62, Pesach Schips 0.62, Anschel Feuer 0.61, S. Ch. Korn 0.60, Katznerowa 0.60, R. Ladner 0.57, Natan Rauchwerger 0.56, Dawid Lubasch 0.55, Alfred Stiel 0.55. **Po 50 gr:** Józef Feigenbaum, Gerschen Chajkin, Cypra Sprung, Ch. Ehrlich, Jakubowicz, Józef Teitelbaum, dr Maschlerowa, Naftali Grünspan, dr Goldberg, Aron Leibel, Mozes Matzner, Neugasser, Samuel Dintenfass, dr Wasserman, Dawid Toder, Joanna Klafter, Chaim Landau, Wild i Strauss, Rossner, Marek Jortner, dr Seidenwerg, dr Oberländer, Herman Basler, Leon Feig, Abraham Blonder, dr Fenichel, Isak Hellin, H. Teitelbaum, Cecylia Goldstein, Moses Koch, Markus Freiman, Isak Schmiedt, Jakub Ritter, Ch. S. Siedlisker, datki poniżej 50 gr z 44 puszek 10.82.

Szczegółowy wykaz za miesiąc sierpień: puszki ścienne 122.94, Złota Księga 9.—, Imi 24.31, Śluby 29.—, Znaczki 7.—, Ndarim 46.—, Różne 47.40, Akcja herzlowska 47.90, Akcja nagalil 84.50.

Giza Freiman ofiarowała 6.30.

Z okazji zaręczyn p. Dory Ormianównej z Bochni z p. Natanem Turteltaubem z Tarnowa serdeczne gratulacje składają
A. Bleich, Menasze Schwarz, H. Buch, J. Schmukler, H Faber, D. Klein

Kronika

Ze stow. kupców i przemysłowców. Nowootwarty dnia 29 sierpnia b. r. lokal stowarzyszenia kupców i przemysłowców obejmuje czytelnię, salę dla gier towarzyskich, salę na posiedzenia branżowe oraz sekretariat dla udzielania porad prawnych oraz podatkowych.

Otwarcie roku pracy. W święta Rosz Haszana odbędzie się w lokalu org. Hanoar Hacijoni uroczyste otwarcie roku pracy.

Posiedzenie Rady Miejskiej. Na dzień 2 września b. r. zwołał p. prezydent miasta dr Mieczysław Brodziński posiedzenie Rady Miejskiej.

Recital śpiewaczy. W sobotę 4 września odbędzie się w sali Sokoła recital śpiewaczy Romana Flinka, ucznia Państw. Konserwatorium Muzycznego we Wiedniu z udziałem znanej śpiewaczki Polskiego Radia, Bronisławy Ludomirskiej oraz F. Sanda (skrzypce). Pan Roman Flink jest Tarnowianinem. Mimo młodego wieku jest wybitnie utalentowany i należy do najwybitniejszych uczniów prof. Weissa, sławnego prof. śpiewu Konserwatorium Muzycznego we Wiedniu. Występ młodego artysty niewątpliwie wzbudzi zainteresowanie publiczności tarnowskiej.

Strajk. W ogrodach ks. Sanguszki wybuchł strajk, obejmujący 100 robotników na tle walki o umowę zbiorową. Przebieg strajku spokojny.

Kino **„Apollo"**: świetna komedja polskiej produkcji „Pan redaktor szaleje" z Brodziszem, Marią Bogdą i Fertnerem.

Piorun uderzył w dom. W Lichwinie uderzył piorun w dom Iwańca, zniszczył dach i piece, wewnątrz domu wyrządzając znaczne szkody.

Pożar. Przy ulicy Lwowskiej wybuchł onegdaj na skutek wadliwej budowy kuchni gazowej pożar u Gizeli Kant przy czym uległy zniszczeniu urządzenia wewnątrz domu, a szkoda wynosi 500 zł.

Ujęcie zbiega więziennego. Marian Rajczyk, który zbiegł z więzienia w Wojniczu został ujęty w Mościcach i odstawiony do dyspozycji policji.

Strajk. W pracowni p. Warenhaupta wybuchł strajk na tle niedotrzymania umowy zbiorowej. Srajk obejmuje 30 robotników.

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, 1/2 str. 175 zł, 1/4 str. 90 zł, 1/8 str. 45 zł. 1/16 str. 30 zł, 1/32 str. 15 zł. Przed tekstem 100% drożej. Drobne za słowo 30 gr
Prenumerata: Miesięcznie zł 1·10, kwartalnie zł 3·30, półrocznie zł 6·6C, rocznie 13.20. Prenumerata zagraniczna miesięcznie zł 1·50

Wydawca i odpowiedzialny redaktor Chaim Friedman.

Drukiem I. Engelberga w Tarnowie